

Magyar Köztársasági Érdemrend

és

Érdemkereszt katonai tagozat

1991–2016

IV. rész

Varga Ottó

2026. május 13.

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezető

II. Érdekességek, adatok

I. Bevezető

A tanulmányom célja részletekben gazdag fotókkal bemutatni az 1991. évi XXXI. törvény - a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről valamint ennek módosításáról szóló jogszabályok szerint a Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemkereszt katonai tagozatának kitüntéseit.

A tanulmánysorozat I. részében a tanulmányhoz szükséges fogalmak megtalálhatók, az Érdemkereszt arany, ezüst, bronz fokozata és a Kiskereszt / Lovagkereszt katonai tagozat került bemutatásra. A II. részében a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével, a Középkereszttel és a Középkereszt a csillaggal katonai tagozat kitüntetésekkel a III. részben Magyar Köztársasági Érdemrend Nagykeresztje a csillaggal és a Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal kitüntetésekkel foglalkoztam. A tanulmánysorozat utolsó – IV. – részében érdekességek kerülnek terítékre és egy nem mindennapi lehetőség prezentálása.

II. Érdekességek, adatok

Nagyon kevés adat, információ, leírás található az egyes kitüntetések súlyával kapcsolatban. A nemesfém tartalom miatt fontosak is lehetnek ezek az információk, főleg az esetleges hamisítások felismerése esetén. Az elmúlt 25 évben bizonyos kitüntetések esetében eltérések is mutatkozhatnak a nemesfém tartalom területén, ezért is fontos egy támpont rögzítése.

A Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemkereszt katonai tagozat tekintetében a súlyok az alábbiak (gramm):

- Érdemkereszt fokozatok: arany 30, ezüst 28, bronz 26,
- Kiskereszt / Lovagkereszt 28,
- Tisztikereszt 42,
- Középkereszt kiskereszt / lovagkereszt (szalaggal) 34,
- Középkereszt a csillaggal kiskereszt / lovagkereszt 42,
- Középkereszt 66, keresztje 60, a csillaga 94
- Nagykereszt a csillaggal kiskereszt / lovagkereszt 40,
- Nagykereszt 142, keresztje 70, a csillag 114.
- Nagykereszt a rendi láncon 118, a lánc 92, a kereszt 26, a csillag 136 gramm súlyú.

A dobozokkal kapcsolatosan megállapítható, hogy két változat van. Markánsan eltérő anyagból (mintázat) készültek. Előfordulhatnak színárnyalati különbségek is.

01. kép - különböző anyagok, mintázatok a dobozokon

Az Érdemkereszt szalagja kibontva. A rombusz alakra kibontott szalag bal oldali háromszög része az előoldal, a jobb oldali a hátoldal. A hátoldali részen a ruházatra történő rögzítésre szolgáló tűszerkezet. Ennek több változata van, felvarrható és a saját anyagából kivágott rögzítő füles megoldás. Látható a tűszerkezet rögzítő fülei, a szalag egybehajtásakor az összetartást biztosító nyelv, mely egyben egy kontraszem által a kitüntetés test felfüggesztésére szolgál és nyelvet befogadó fém karikája.

02. kép - Érdemkereszt arany fokozat szalagja szétnyitva

03. kép - Az Érdemkereszt arany fokozatának szalagja belső része

04. kép - Érdemkeresztek: arany, ezüst, bronz fokozat

Az Érdemrendek kiskeresztjei / lovagkeresztjei egymás mellett balról jobbra haladva: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt. Jól kivehetőek a keresztet közötti színeltérések, melyek a kivitelezés során az alapanyag vagy megformálás miatt keletkeztek. Főleg a babékoszorúknál láthatóak. De van különbség a keresztet vörös és arany szegélyének színében is. A címer mögötti vörös rész lehet zománcos de leggyakrabban műgyantás.

05. kép - Érdemrendek kis díszítményei: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt

Az Érdemrendek szalagsávjai balról jobbra haladva: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt. A szalagsáv textil része minden fokozatánál megegyezik. A fokozat jelölése a miniatúrral történik.

06. kép - Érdemrendek szalagsávjai: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt

Az Érdemrendek gombjuk jelvényei / rozettái balról jobbra haladva: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt. A gombjuk jelvények vörös felületére ragasztással helyezik fel a megfelelő fokozat miniatúráját. Jól kivehetőek a színbeli különbözőségek is.

07. kép - Érdemrendek rozettái (gomblyuk jelvényei): Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt

Amire még ritkábban adódhat lehetőség, az a szalagon vagy szalagsávon elhelyezett miniatúrok hátoldala. A két miniatúr természetesen méretben eltér egymástól, a szalagsávon lévő a kisebb.

08. kép - Középkereszt miniatűr hátoldala a szalagon és a szalagsávon

09. kép - Szalagsávon lévő Középkereszt csillaga miniatűrök hátoldala

10. kép - A Nagykereszt csillaga miniatűrök hátoldala a szalagon és a szalagsávon

Azt gondolnánk, hogy a frakkláncok divatja elmúlt, jelentőségüket veszítették. Íme két bizonyíték arra, hogy nem teljesen igaz ez az állítás.

11. kép - Nagykereszt a rendi láncon "katonai" tagozat minije

12. kép - Középkereszt katonai tagozat minije

Amikor a csillagok együtt állnak és minden rendelkezésre áll. Az Érdemrendek legnagyobb fokozatai egymás mellett:

13. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat dobozai

14. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat

15. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat csillagai

16. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat nagykeresztjei

KÖSZÖNÖM A TANULMÁNYSOROZAT VÉGIG OLVASÁSÁT, REMÉLEM HASZNOS ÉS ÉRDEKES ADATOKKAL, KÉPEKKEL TUDTAM SZOLGÁLNI.

Felhasznált források, irodalom, dokumentumok:

- Bodrogi Péter – Molnár József – Zeidler Sándor : Nagy Magyar Kitüntetéseknönyv (2005)
- Makai Ágnes – Héri Vera : Kereszt, érem, csillag (2002)
- Kitüntetések a Magyar Köztársaságban – Kossuth Könyvkiadó 1995
- 1991. évi XXXI. törvényt - a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről
- Magyar Közlöny 1991. július 22. -i 82. szám
- 2000. évi XI. törvény a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény módosításáról
- Magyar Közlöny 2000. február 18.-i 14. szám
- - 2011. évi CCII. törvény - Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről
- Magyar Közlöny 2011. december 30.-i 165. szám
- www.signum-laudis.hu – Signum Laudis Fórum

Felhasznált képek:

címképen: Magyar Köztársasági Érdemrendek fokozatainak rozettái (gomblyuk jelvényei) katonai tagozat, Középkereszt katonai tagozat minije, Nagykereszt csillaga miniatűr hátoldala a szalagon, saját gyűjteményi fotók

- 01. kép - különböző anyagok, mintázatok a dobozokon, saját gyűjteményi fotó
- 02. kép - Érdemkereszt arany fokozat szalagja szétnyitva, saját gyűjteményi fotó
- 03. kép - Az Érdemkereszt arany fokozatának szalagja belső része, saját gyűjteményi fotó
- 04. kép - Érdemkeresztek: arany, ezüst, bronz fokozat, saját gyűjteményi fotó
- 05. kép - Érdemrendek kis díszítményei: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, saját gyűjteményi fotó
- 06. kép - Érdemrendek szalagsávjai: Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt, saját gyűjteményi fotó
- 07. kép - Érdemrendek rozettái (gomblyuk jelvényei): Nagykereszt a csillaggal, Középkereszt a csillaggal, Középkereszt, Tisztikereszt, Kiskereszt / Lovagkereszt, saját gyűjteményi fotó
- 08. kép - Középkereszt miniatűr hátoldala a szalagon és a szalagsávon, saját gyűjteményi fotó
- 09. kép - Szalagsávon lévő Középkereszt csillaga miniatűrök hátoldala, saját gyűjteményi fotó
- 10. kép - A Nagykereszt csillaga miniatűrök hátoldala a szalagon és a szalagsávon, saját gyűjteményi fotó
- 11. kép - Nagykereszt a rendi láncon "katonai" tagozat minije, saját gyűjteményi fotó
- 12. kép - Középkereszt katonai tagozat minije, saját gyűjteményi fotó
- 13. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat dobozai, saját gyűjteményi fotó
- 14. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat, saját gyűjteményi fotó
- 15. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat csillagai, saját gyűjteményi fotó

- 16. kép - A Nagykereszt a rendi láncon a csillaggal polgári és katonai tagozat nagykeresztjei, saját gyűjteményi fotó